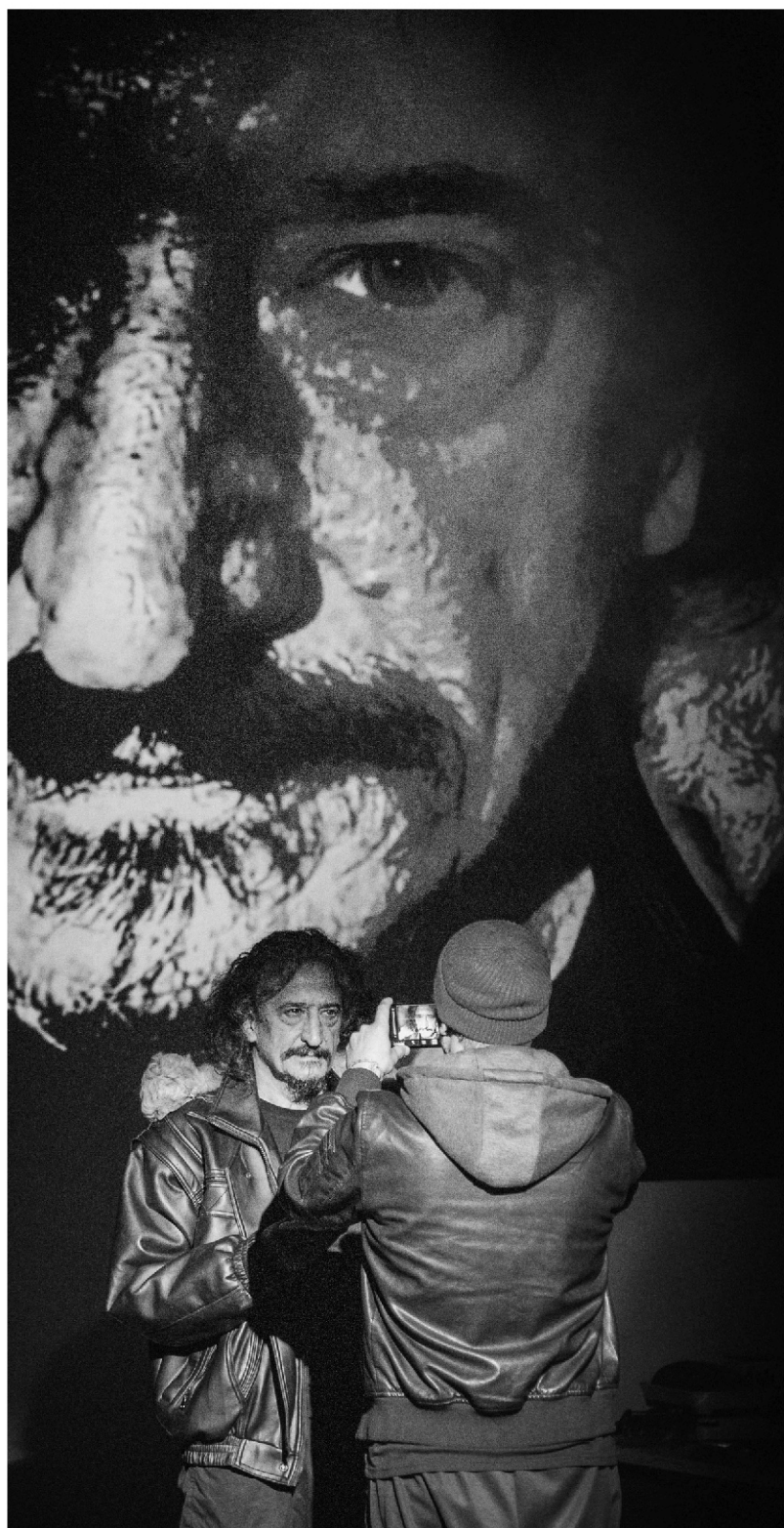

kisvárdai lapok

34. évfolyam 3. szám - 2022. június 27. hétfő

Stefan Arsenijević–Srđjan Koljević–Bojan Vuletić:
SZERELEM ÉS MÁS BÜNTÉNYEK
Tamási Áron Színház, Sepsiszentgyörgy
Milutin: Pálffy Tibor

**Magyar
színházak
34. kisvárdai
fesztiválja
2022. június 24 - július 2.**

„Theodor-Cristian Popescu rendkívül ügyesen használja a filmes eszközöket az előadásban, és önmagában nem az teszi indokolttá ezt, hogy filmadaptációt láthatunk. A háttérvetítés inkább egyik szemléletes eszköze a személyességtől eltávolított, vagy megfosztott életeknek, éppúgy, mint a végig jelenlévő furcsa narratíva, amelyben a szereplők egyes szám harmadik személyben mesélnek arról, hogy éppen mi történik velük. A nézőt folyamatosan arra kényszeríti a rendező, hogy ne élje át, hanem valamiféle objektív nézőpontból szemlélje a történetet. Ez az elidegenítés érdekes módon nemcsak az érzelmeket teszi idézőjelbe, hanem egy elemelést, egy új dimenziót is eredményez. Áttéten keresztül kapjuk az információt, történetet mesélnek el a történetről, ami nem a miénk, de nem is a szereplőké, mintha senkinek nem lenne köze semmihez. Furcsa módon éppen ezáltal erősödnek fel bizonyos apró emberi momentumok.”

Ungvári Judit

Szakmai Klub

Kesey-Wasserman: Száll a kakukk fészkére – a székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház előadása
Goldoni: A fogadósnő – a Zentai Magyar Kamaraszínház előadása

Vajon merészség-e hozzájárulni egy kultikus könyv adaptálásához, egy szintén kultikusnak számító filmfeldolgozás után? Ez volt az egyik kulcskérdése a Száll a kakukk fészkére című előadásról szóló beszélgetésnek. A székelyudvarhelyi produkcióval szemben több kritikai észrevételt is megfogalmaztak a hozzászólók, miközben többször elhangzott az is, hogy nagyon aktuális és fontos a téma. Balogh Gyula kritikus azt mondta, a lázadás lehetősége, vagy a hatalommal való visszaélés egy olyan zárt közegben, mint amilyen a darabban ábrázolt „bolondok háza”, akár sokkal merészebb adaptációt is lehetővé tett volna. A kritikus szerint kicsit sztereotip módon ábrázolták az előadásban a „bolondokat”, ami éppen azért probléma, mert valójában éppen arról is szól ez a darab, hogy nem biztos, hogy ezek az ápoltak a bolondok. Ugyanakkor megjegyezte, jó, hogy az előadásban következetesen lekopik ez a „bolondság-máz”, és egyre normálisabbá válnak a szereplők. A színészek közül kiemelte a McMurphyt alakító Barabás Árpádot, aki részletgazdag játékkal hozta a mindent felforgató lázadó figuráját. Hozzáteve, a főnővér alakja viszont kevésbé volt erős, így nem volt igazán ellenpontja McMurphynek. Gyürky Kata kritikus hozzászólásában azt említette, hogy számára érdekes volt egy másfajta ellenpont, mégpedig a közösség és az őket „megváltani” készülő figura feszültsége. Szerinte izgalmasan hangsúlyozta a jelmez is ezt a szembenállást, míg mindenki fehérben volt, addig a főhős fekete ruhában jelent meg. Kiemelte a társulat jó csapatmunkáját, ami például a hokimeccsnézés jelenetében

mutatkozott meg. Gulyás Gábor esztéta többek között arról beszélt, hogy a bolond-normális, vagy a beteg-egészséges problematika filozófiai értelemben is érdekes kérdéskör és nagyon komoly szakirodalommal bír, például Michel Foucault is foglalkozott a témával. Megdicsérte az előadás bizonyos elemeit, például az indián, Bromden belső gondolatainak ábrázolásmódját. Többen is megemlítették az előadás hosszúságát, vagyis azt, hogy lehetett volna feszebb, sűrűbb a történet. Török Viola, a zsűri tagja hangsúlyozta, nagyon fontos kérdéseket feszeget a produkció, nevezetesen, hogy ebben az őrült világban mik lehetnek az ember esélyei, különösen akkor, ha nem áll be a sorba, hanem szembe megy a környezet elvárásaival. Abban a hozzászólók egyetértettek, hogy fontos ezekről a kérdésekről beszélni a színpadon.

A zentaiak produkciójáról, A fogadósnőről szólva Gilbert Edit úgy fogalmazott, üdítő előadás volt, amelyben rendkívül ügyes formai következetességgel dolgozott a rendező. A kritikus azon elmélkedett, vajon a női emancipációt tekintve mit mondhat nekünk ma ez a darab, amelyben valójában egy erős, önálló nő szerepel, aki mégis a női manipuláció eszközével él. Kiemelte, hogy tetszetős volt az a

„kvázi bábszínház”, amely a játékokban éppen nem szereplő figurákat arra használta, hogy a hangok, a zene és az effektusok segítségével mintegy mozgassák az éppen színpadon lévőket. A zenét és a hangeffektusokat többen is méltatták a hozzászólásokban. Árkosi Árpád rendező emellett beszélt arról is, hogy a Goldoni-darab a színház, a színeszet alapkérdéseit is felveti, ezért is nehéz jól színre vinni. A kellékek nélküli játék és az élőzene használata szerinte egészséges és kompakt kísérlet volt a zentaiak előadásában arra, hogy megtaláljanak egy jól működő stilisztikát ehhez a darabhoz. Még akár szemtelenebb megoldásokat is elviselt volna ez a fogalmazásmód – tette hozzá a rendező. Kovács Dezső kritikus szintén pozitívként emelte ki ezt a finom stilizációt, amely jó értelemben szembe megy a Goldoni-játszás hagyományaival. a színészi játékot tekintve Verebes Judit alakításáról szólt külön elismerően.

Ungvári Judit

Bemutakozik a zsűri

Zalán Tibor, költő, író, drámaíró, dramaturg

Az a szerencsés helyzetű költő, prózaíró, aki drámák szerzőjeként is ismert és elismert; több mint negyedszázada színházakban (Kolibri Színház, Griff Bábszínház, Békéscsabai Jókai Színház) dolgozik, tehát közelről látja a takarásokat, a zsinórpadlást – és a színház büfék süllyesztőit is. Nem mellékes elfoglaltság, hétvégi kirándulás tehát számára a drámaírás, illetve a színpadközeli munkálkodás. Az is a teátrumi világhoz köti, hogy dráma- és színháztörténetet, valamint – amennyire a hallgatói szint megengedte – drámaelméletet és dramaturgiát tanított éveken keresztül egyetemeken, színészképző intézményekben. Színházi bemutatóinak a száma – határon innen és túl – meghaladja a százat. Számtalan fesztiválon vett részt, zsűrizett a Deszka Fesztiválon, illetve a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválján is. Egyik válogatója volt a 2019-es POSZTnak. A fesztiválokkal szemben – ahogy arról többször is írt – nem kevés averziója van, de ezeket a színházi fesztiválok rendre békévé és elismerő szeretetté oldják benne...

Herczeg T. Tamás, színházrendező, művészeti menedzser, egyetemi oktató

Művészeti menedzserként a színházi intézményrendszer struktúrájának valamennyi területén – prózai, és zenés színház, egy-, vagy többtagozatú intézmény, repertár-, vagy befogadósínház, a nyári fesztiválok és a független szcéna

működése – gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezem. Színházrendezőként és kreatív producerként is vállalom feladatokat. A Színház- és Filmművészeti Egyetem egyetemi adjunktusa és osztályvezető tanára vagyok. Szakmai pályafutásom hosszú időszaka kötődik nyári színházi fesztivál szervezéséhez, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatójaként dolgoztam. Két évvel ezelőtt alkotóként az általam rendezett Molière: Úrhatnám polgárelőadással nyitotta meg szezonját a kisvárdai fesztivál, megtisztelő lehetőség most a szakmai zsűriben közreműködni. Magam is „határon túl” a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen végeztem tanulmányaimat, így nagy szakmai kíváncsisággal várom az előadásokat, a különleges szemlélet, amely egyedülálló módon, szinte teljes vertikumban mutatja be a magyar színházakat.

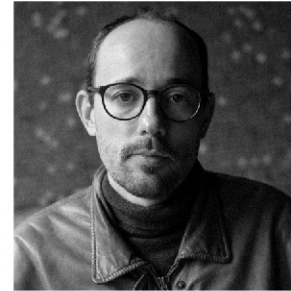
Török Viola, rendező, a marosvásárhelyi Spectrum Színház művészeti vezetője

Kolozsvárott muzikológia, zongora és zenepedagógia szakon végeztem, majd a Münchener Tudományegyetemen folytattam zene- és színháztudományi tanulmányokat és elvégeztem a Marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Egyetem rendezői szakát is. Színpadi munkáim között szerepelnek William Shakespeare, Vörösmarty Mihály, Balassi Bálint, Molière, Matei Vişniec, Euripidész, Jean Genet, és Tamási Áron darabjai is. Sajátos szint képviselünk a Spectrum Színházzal a magyar színházi palettán. Célunk az értékek újraértékelése, amit rendezőként is nagyon fontosnak tartok a posztmodern korszak vége felé. A Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja már korábban is lehetőséget adott, hogy láthassam, hol tartanak a különböző színházak az új irányzatok, kísérletezések, arculatépítés, paradigma-váltás, szórakoztatás vagy kulturális misszió fel-

vállalása szempontjából. Személyesen nagyon kíváncsi vagyok, hol tart 2022-ban ez a megújulási folyamat, hiszen a magyar színházak mindig követték az európai modern irányzatokat, miközben megőrizték saját egyéniségük színeit.

Csujka László, Sára Sándor-díjas filmrendező, forgatókönyvíró, színházi rendező

Kilenc hónap háború című egészség dokumentumfilmje egy kárpátaljai magyar katonát követ az orosz-ukrán fegyveres konfliktusban, Virágölgy című első játékfilmje elnyerte a Karlovy Vary Filmfesztiválon a zsűri díját, majd számos nemzetközi filmfesztiválon szerepelt sikerrel, Szelíd című második játékfilmjét első magyar filmként a Sundance Filmfesztivál mutatta be 2022-ben. A 2007-2013 között aktív Erdélyi Vándorszínház alapítója, dolgozott rendezőként a Maladype Színházban, a Vígyszínházban, a MU Színházban, illetve a Figura Stúdió Színházban.

Hajdú Imelda, színművész

Szülőhelye Csíkszereda, alapvető tanulmányait is itt végezte, majd a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem színművész szakán diplomázott. Dolgozott a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós társulatánál, a Székelyudvarhelyi Tomcsa Sándor Színházban, a Yorick Stúdiószínházban, a Miskolci Csodalom Bábszínházban és a Miskolci Nemzeti Színházban, jelenleg a debreceni Csokonai Nemzeti Színház tagja. Nyert már díjat a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválján is, így nem először jár a városban.

Történet a történetről – egy szerelem metatézise

Nem az első eset ezen a fesztiválon sem, hogy egy film nyomán kapunk színpadi értelmezést, ám a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház előadása mindenképpen különlegesnek mondható. Egy hazánkban talán kevésbé ismert szerb filmes alkotó, Stefan Arsenijević 2008-as mozija alapján vitték színre a *Szerlem és más bűntények* című produkciót Theodor-Cristian Popescu rendezésében.

Egy szinte teljesen személytelené csupaszított mese fragmentumai kelnek kérészéletre a sepsiszentgyörgyi társulat előadásában, amely az alapul szolgáló szerb filmhez hasonlóan egy nap történetére fókuszál. Egy olyan nap, mint a többi, de mégsem, hiszen ez lesz az a nap, amikor Anica (Korodi Janka) megváltoztatja (elhagyja) az addigi életét. Mire idáig eljut, azt látjuk két órában a színpadon, sokat sejtető töredékességgel. Ezekből a látszólag összefüggéstelen részletekből azonban kibomlik a főszereplő lány és a körülötte lévő élete, a könyörtelen alvilági valóságon pedig abszorbens érzelmek szűrődnek át, egy beteljesülhetetlen szerelem vetületei, egy apa vagy egy anya lenyomatai, a hétköznapokba hazudott álmok, csalódások és csalások, gondok és gondoskodások kava-

rognak a panelházak szűk tereiben, amelyekre az előadásban csak szövegszerűen utalnak a szereplők. A színpadkép ugyanis nem próbálja ezt konkrétan megidézni, inkább csak az érzetek szintjén jut el hozzánk a beszűkült világ és az abban élők végtelen magányossága.

Theodor-Cristian Popescu rendkívül ügyesen használja a filmes eszközöket az előadásban, és önmagában nem az teszi indokolttá ezt, hogy filmadaptációt láthatunk. A háttérvetítés inkább egyik szemléletes eszköze a személyeségtől eltávolított, vagy inkább megfosztott életeknek, éppúgy, mint a végig jelenlévő furcsa narrativa, amelyben a szereplők egyes szám harmadik személyben mesélnék arról, hogy éppen mi történik velük. A nézőt folyamatosan arra kényszeríti a rendező, hogy ne élje át, hanem valamiféle objektív nézőpontból szemlélje a történetet. Ez az elidegenítés érdekes módon nemcsak az érzelmeket teszi idézőjelbe, hanem egy elemelést, egy új dimenziót is eredményez. Áttéten keresztül kapjuk az információt, történetet mesélnék el a történetről, ami nem a miénk, de nem is a szereplőké, mintha senkinek nem lenne köze semmihez. Furcsa módon éppen ezáltal erősödnek fel bizonyos apró emberi momentumok. Például az, ahogyan Milutin (Pálffy Tibor) mintegy elengedi továbbbröppenni Anicát, miközben titokban gondoskodik arról, hogy az úthoz ellopni tervezett pénz megfelelő mennyiségben a rendelkezésére álljon. Vagy ahogyan Stanislav (Kónya-Ütő Bence) lefizeti a kocsmárost, hogy az anyja (Gajzágó Zsuzsa) elénekelhesse a vendéglátóhelyen, hogy „Bésame, Bésame mucho...”.

A sepsiszentgyörgyi társulat szinte teljes erejét megmutatja ebben az előadásban, amelynek ilyen értelemben legfontosabb

felismerése, hogy nincs egyetlen hamis hang sem az összhangzatban. Elképesztő színészi jelenlétek, nagyon erős megszólalások jellemzik a társulat munkáját, a csak villanásra megjelenő mellékszereplők is hitelesen, magától értetődően és teljes önátadással simulnak bele a produkcióba. Akár mindenkit fel lehetne sorolni, de néhány példa ezekre a villanásokra: D. Albu Annamária, Benedek Ágnes, Erdei Gábor, Kolcsár József, Derzsi Dezső, Fekete Zsolt – a teljesség igénye nélkül. Immár sokadjára láthatjuk ezen a fesztiválon is, mennyire erős társulata van a sepsieknek, fantasztikus fogékonyságú, bravúros tudású, s a szó legnemesebb értelmében alázattal dolgozó színészekkel. Korodi Janka és Kónya-Ütő Bence főszereplő kettőse is nagyszerű: minden személytelenre faragott megszólalás mögött ott izzik a lélek. Pálffy Tibor különösen a darab második felében hívja elő a mélységeit, a filmes bejátszásokban pedig a tekintete egyenesen háborgozatóan kifejező tud lenni. Szinte főszereplővé női ki magát Gajzágó Zsuzsa, akinek egy-egy énekhangjában is tragédiák egész sora szólal meg, olyan intenzív élettudással, mintha minden drámai kudarc egyúttal felemelő élmény is lenne.

A felhasznált film története valamikor a délszláv háború után játszódik a reményvesztett Belgrád „díszletei” között, egy olyan korszak után, amely azt súgja: el innen! Azt, hogy a szerelem mennyire bűntény, nem tudjuk meg az előadásból, de ez nem is fontos. Azt viszont igen, hogy bűn, ha nem igyekszünk megélni, ami adatik. Bésame mucho – úgy ölelj és csókolj, mintha ez lenne az utolsó estéd – zakatol a fülünkben a dal még egy jó darabig...

Ungvári Judit

Amikor a gengszter sem hisz a saját gengszterségében

A Kisvárdai Fesztivál harmadik napjának közönsége este hattól a sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház társulatának előadásában a Szerelem és más bűntények című előadást láthatta, melyet Theodor-Christian Popescu rendező adaptált vázsonról színpadra. Az előadásról az Anyát alakító Gajzágó Zsuzsával beszélgettünk.

Hogyan formálta meg az anya karakterét, miből indult ki?

Számomra már ismerős volt ez a karakter: az anya, aki nem tudja elengedni a gyerekeit. Egyrészt saját édesanyámból, akivel nagyon közel állunk egymáshoz, másrészt saját magamból is mérítettem ihletet – a rendező támpontjain túl. Eszembe jutottak édesanyám gesztusai, vagy a helyzet, amikor éppen rajtakapja magát, hogy talán zavar, és ezt a zavartságot, ezt a szeretetből adódó kapaszkodást dolgoztam fel. Az előadásban feltűnő anya kicsit „elszállt”, kicsit bolond – mintha nem ebben a világban élne. Az anyának ez a bolondsága tulajdonképpen egy eszköz a túlélésre, mikor kicsúszik a lába alól a talaj. Valójában meg úgy tűnik, mintha vele együtt az összes szereplő lába alól is kiszivárogná a homok, mintha valódi földcsuszamlás lenne.

Először dolgozott együtt a társulat Theodor-Christian Popescu rendezővel. Hogyan jellemezné ezt a közös munkafolyamatot?

Ez tényleg egy nagyon különleges folyamat volt, és ezt nem csak a szokás mondatja velem. Úgy tűnt, hogy ő egy nagyon speciális dolgot képzelt el, amit az elején mi, színészek még nem pontosan értettünk, és éppen emiatt, egy adott ponton nem voltunk biztosak abban, hogy ez egy jó dolog lesz, vagy hogy megszületik-e egyáltalán az előadás. Az előadás világa, ami az ő fejében az első pillanattól világos volt, számunkra csak lassan tisztult ki. Rendezőként is másként dolgozott, mint amihez szoktunk. Nem adott például hangosan instrukciókat, az embereket általában külön-külön hívta oda magához. Úgy éreztem, van benne egyfajta szemérmesség, aminek teret kellett hagynunk, mert úgy tűnt, ha letámadjuk, akkor talán túlságosan visszahúzódóvá vált volna. Ugyanakkor sokkal kevésbé instruált minket pontosan, lépésről-lépésre, és sokkal többet bízott ránk. Bizonyos értelemben nagyobb szabadságot adott, amit néha soknak éreztünk, és e két érzés közt „lipinkáztunk”. A próbafolyamat egyébként elég hosszúra nyúlt, mivel a koronavírus miatt is megszakadt.

Milyen üzenetet hordoz az előadás, mit visz tovább magával, és más mit vihet?

Bennünk, amikor olvastuk a szöveget, az fogalmazódott meg, hogy ez egy mai, vagy még pontosabban egy kilencvenes évekbeli Csehov-szerű történet. Azt a gazdagságot, azt a sok félrebeszélést éreztük meg, amit Csehovnál is elkövetnek a felszín alatt. Ezt az önmagunkkal való szembenézést, illetve ennek a képtelenségét emelném ki. Az előadásban kirajzolódó világ egy kifáradt világ,

ahol már tulajdonképpen mindenki hitevesztett, és én ilyen szempontból aktuálisnak is érzem. Ahol már a gengszter sem hisz a saját gengszterségében, de azért a tehetetlensége még hajtja, és emiatt kínlódik tovább. Másrészt mögöttes jelentésekben nagyon gazdagnak találom az előadást – ebből ki-ki feltárhathatja azt, amit éppen fontosnak talál.

Mit szóltak ahhoz, hogy a film műfajából indult ki az előadáskészítés?

Érdekes volt, mikor jött a rendező, hozva a film forgatókönyvét, hogy mi ezt az előadást fogjuk megcsinálni. Nehézséget jelentett és nagy figyelmet igényelt, hogy a megszokott párbeszéd, monológ helyett, az előadás alatt instrukciókat mondjunk fel. Veszélyes stílárú játékba vágott bele ezzel Popescu, amire nagyon rá kellett érezzen ahhoz, hogy mindez működhessen. Persze, a filmhez képest az előadás több dologban is eltérést mutat. A film mágikus utolsó jelenetét, amikor Stanislavot betakarja a hó, mintha csak bűvészként eltüntetné magát, szerintem inkább az előadás hangulata adja vissza.

Milyen reakciókra számít a holnapi beszélgetésen?

Legtöbben hazautazunk még a beszélgetés előtt, de egyébként én mindenre számítok, így a legrosszabbra és a legjobbra is fel lennék készülve. Talán majd azt mondják, hogy az elidegenítés annyira sikeres volt, hogy a színész például már egyáltalán nem jutott el az emberekhez. De az is lehet, hogy éppen az ellenkezője érvényesül, és azt találják az előadás kiváltságának, hogy van egy speciális formanyelve, ami következetes.

György Evelin

A kevesebb dráma több

Már az a pillanat is az előadás részévé válik, amikor megkérnek minket, kapcsoljuk ki vagy legalább halkítsuk le a telefonjainkat azzal, hogy nagyon erős felütésként hozzátesszük, hogy „ugye tudjátok, hova kell rakni az ikszet”. A legutóbbi választások után ugyanis a budai buborékból kiszabadult értelmiség szavazatszámilálóként a minden háta mögül tudósított arról, hogy a nyomor nemhogy valóság, de durvább, mint hinnénk. Hogy már egy zsák krumpli se kell az ikszhez. A győzelem garantált, meg ugye a mutyi is.

Schwechtje Mihálynak, sajnos, nem kellett sokat gondolkodni a történeten, amikor leforgatta az *Aki bújt, aki nem* című rövidfilmet, mely alapján ez a dráma is készült, mert a valóság tálcán kínálta magát. Mert vannak olyan falvak, ahol a cigánytelepen néhány adag herbál árért adják el a gyerekeket. És olyan magabiztosan hitegeti magát a falu „jóraláló” népe, hogy jobb életük lesz majd Svájcban, hogy még egy visszaszökő gyereklány segélykiáltása sem zökkenti ki őket a megnyugtató félrenézésükből. Az a helyzet, hogy a téma önmagában is nagyon erős és nem kell

sokat győzködni minket, sajnos, hogy megtörtént eseten alapul. Szőke Anita díszlete is sokat ígér, hatása már akkor elér, amikor még el sem kezdődött az előadás. Nem egy falu, hanem egy egész ország, vagy ha tovább tágitunk a látószögön, az egész világ pusztulását mutatja meg egy nagy, szét-eső képben.

Olasz István András doktorként próbál úgy csinálni, mintha még emlékezne falubeli gyerekkorára, de ő már egy más világban él. Németország, orvosi praxis, barátnő és ahogy mondja, nem is lehet felsorolni a különbségeket a jelenlegi élete javára. Hirtelen csúszik bele a falu valóságába, de mindvégig értetlen értelmiségi, külső szemlélő marad, aki megdöbbenve „oknyomoz” és vitatkozik a helyi rendőrrel, aki – ahogy a mi valóságunkban is, – csak akkor kezd el dolgozni, ha már hivatalosan is folyik a vér. Miközben nem hivatalosan mindenki tudja, hogy gyerekek tűnnek el a faluból, és egyre duzzad a gyerekszülést ösztönző alapítványi kassza. Ironikus. Az is, ahogyan az egyik jelenetben csodálatosan játszadoznak a kemény szöveggel. Megmosolyogjuk a drogos és értelmi sérült anyát költői szépséggel alakító Szvrcek Anita és Olasz párbeszédét, amikor a nő már évek óta eladott gyerekének hűlt helyére ül rá a doki úgy, hogy közben gondosan igyekszik eljátszani, a gyerek ott van. Szurreális pillanat, ami bizonyítja, hogy nincs szükség gyerek jelenlétére ahhoz, hogy átérezzük a tragédiát. Ezért is kár, hogy Rédlí Károly rendezőként úgy gondolta, nem elég ez az erős szöveg, a helyenként a szuperrealizmust levetkőző, pontos színészi játék és a díszlet adta világ, hanem kellene még az egyébként jó színpadi érzékű éneklőtáncoló gyerekek és a kétségtelesen kiváló zenészek is, akik felte-

hetőleg arra hivatottak, hogy a cigányzenével aláhúzzák, cigánytelepen történik a tragédia. Pedig Fabó Tibor polgármesterének kegyetlenül őszinte kirohanása mindent elmond arról, hogy még ha akarna, se tehetne semmit, legalábbis ő ezzel nyugtatja magát, Béhr Márton az orvos testvérének szerepében pedig elég világosan megmutatja, hogyan lehet a mutyit selyempapírba csomagolni és félig naivan hinni, hogy ha jónak tűnik a cél, az szentesíti az eszközt. Cs. Tóth Erzsébet Juló néniében benne van ennek a világnak az összes fájdalma, szenvedése és reményvesztettsége, miközben együtt nevetünk vele saját kínjainkon is.

Éppen ezért már-már tolamakodó a sejtésem szerint könnyzacskóingerlésnek szánt gyerekcsapat és a helyszínt szájbarágó zenei aláfestés. Ha az előadásnak azután lenne vége, hogy a drogos párt fájdalmasan keményen, megdöbbentő erővel játszó Szabó Viktor és Holocsy Krisztina a szemünk láttára alkudja ki megmaradt gyermekük árát, ahol a vásárló ráadásul az a doktor, aki azt hiszi, hogy ha ő teszi ezt, az elfogadható, az emberi méltóság minden további segítség nélkül a szakadékba zuhanna és az előadás a csúcspontján érne véget.

Szepesi Krisztina

„Sebes folyású patak volt, most hömpölyög a fesztivál”

A Komáromi Jókai Színház vasárnap Schwechtje Mihály: Az örökség című darabjával kapcsolódott be a kisvárdai versenyprogramba. A polgármester szerepét alakító Fabó Tibort először az előadás témájáról kérdeztük.

Az előadás az egyik legégetőbb kortárs problémát, mégpedig a cigánykérdést feszegeti, a maga módszerességével. A megközelítés lehet, hogy néhol kicsit sablonos, és ki kell ebből a kérdéskörből emelni néhány jellemző elemet, de ez tulajdonképpen pontosan azt mutatja, hogy igazán erre megoldást még nem találtunk. Mindenki mondja a magáét, sokan homokba dugják a fejüket, és nem csinálnak semmit, vagy csak úgy csinálnak mintha csinálnának valamit. A magyarországi viszonyokkal nem vagyok teljesen tisztában, a szlovákiai helyzetet jobban ismerem, de azt kell, hogy mondjam – mint ahogy azt említettem a színpadon is –, nagyon kevés olyan működőképes felzárkóztatási program van, ami szolgál is valamire. A darab érdekes fordulata, amikor az orvos teszi meg azt, amit mások tettek meg előtte, és azzal, hogy elviszi a gyereket – ráadásul pénzért – gyakorlatilag ugyanúgy besározza magát, mint a többiek, ez pedig ebben a kontextusban nagyon nehezen indokolható.

Mondana pár szót a szerepről? Milyen ez a polgármester?

A polgármester csak látszólag simulékony, alázatos és kedves, de mindvégig ott munkálkodik benne az, hogy valamiképpen saját magának biztosítsa a dicsőséget. Marasztalja az orvost, és próbálja rábeszélni, hogy vegye gondozásba a cigányokat, de a végén csak kibújik a szög a zsák-

ból, miszerint ő valójában ebben a kérdésben tehetetlen. Természetesen próbálna partnert keresni hozzá, de a hatóságok elfordulnak, a faluban igazi támaszra nem lel, és azt is nagyon jól tudja, hogyha hirtelen elkezdi pártolni a cigányokat, azzal a saját érdekeit fogja romba dönteni. Választásra kényszerül, és ugyebár, a falu is választás előtt áll. A látszólagos közönyössége mögött végig ott rezonál benne ez a kérdés, de mivel úgy véli, ezt nem tudja megoldani, és az évek során eredményeket sem tudott felmutatni, kimondja a szörnyű ítéletet: a természet erői majd elvégzik helyettünk a munkát.

Gyakori visszatérőnek számít a kisvárdai fesztivál történetében. Milyen tapasztalatai vagy élményei vannak a fesztiválról?

’89-től járok majdnem minden évben Kisvárdára, de ez persze az adott darab szereposztásától is függ. Régebben kicsit több látogatót fogadhattak, tehát volt például olyan, hogy esetleg nem játszottam a darabban, és akkor is itt tudtam lenni, sajnos, manapság ez kicsit máshogy működik. Ha nosztalgiazok, akkor azt mondom, igazán az első 10 év volt gyönyörű, ugyanis az volt a lényege Kisvárdának, hogy ismerkedjünk egymással, megnézzük egymás előadásait. Most egy kicsit szerencsétlenebb a helyzet, és ezt nemcsak a Covidra fogom. Mi például ma reggel utaztunk, este játszottunk és a többiek mennek is vissza, csak páran maradunk az értékelésre. Pedig fontosnak tartom azt is, hogy meghallgassuk a szakmai vagy nézői véleményeket is arról, amit produkáltunk. Szóval igen, az első 10 évben rendszeresen jelen voltam, és utána is egy-két év kihagyással, így mondhatni élénk szereplője

vagyok a fesztiválnak. Sok kellemes emberi és színházélményem kötődik Kisvárdához, valamint szakmai szempontból is van élményem, hiszen kétszer is kaptam díjat az alakításaimra, az elismerés pedig mindenképpen jól esik. Emellett azt is jó látni, hogy a város és a körülmények hogyan fejlődtek hozzá a színházi előadásokhoz. Én nagyon régen játszottam a Zsinagógában, a Mese a halott cárkisasszonyról adtuk elő, akkor, amikor ott még nem is volt színpad. Úgyhogy ez a helyszín most meglepetés volt számomra, bár az sajnálatos, hogy a visszhang nem tűnt el teljesen. Ilyen szempontból a fesztivál akkor még sebes folyású patak volt, de most már hömpölyög és szépen, méltóságteljesen halad előre.

Both Gréta

Mai program

11:00 – Szakmai Klub

(beszélgetés az előadásokról)

Moderátor: Mészáros Katalin

Felkért hozzászólók:

Szerelem és más bűntények:

Kovács Dezső

Az örökség: Gilbert Edit,

Gyürky Kata

Helye: KVMK Pódiumterem

13:00 – Villám-workshop

kritikus mesterkurzus

Vezeti: Kovács Dezső,

Szabó Réka, Gyürky Katalin.

Helye: KVMK Pódiumterem

17.30 – Molnár F. – Kellér D.

– Zerkovitz B: A DOKTOR ÚR

Marosvásárhelyi Nemzeti Színház

Tompai Miklós Társulat

(versenyelőadás, stúdióelőadás,

időtartam: 3 h 2 szünettel)

Helye: Művelődési Központ

21.00 – Alessandro Baricco:

NOVECENTO

Előadja: Székely Bea

Zentai Magyar Kamaraszínház

(versenyelőadás, stúdióelőadás,

időtartam: 1 ó 15 p)

Helye: Zsinagóga

21.00 – Tamási Áron – Szarka

Gyula: ÖRDÖGÖLŐ JÓZSIÁS

A Soproni Petőfi Színház és a

Zentai Magyar Kamaraszínház

előadása.

Időtartam: 3 óra két szünettel

Helye: Refi Színpad

Bővebben:

www.kisvarda.szh.hu**kisvárdai lapok**A Magyar Színházak
34. Kisvárdai
Fesztiváljának napilapjaSzerkesztő:
Ungvári JuditMunkatárs:
Both GrétaFotók:
Tugya Vilmos
Máté Viktor GáborNyomdai előkészítés:
Kóczon NikolettaNyomdai kivitelezés:
Imi Print NyomdaFelelős kiadó: Nyakó Béla
ISSN 1587-8325

SZELÍD – Csuja László és Nemes Anna filmje a Várdaplex Cinemában

Wil Calhoun: BALKON KILÁTÁSSAL - Orlai Produkció

A Magyar Színházak 34. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

Nemzeti Kulturális Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

KISVÁRDAI VÁRDS
ÉNKOZMÁNYZATA

Friss FM, Kisvárdai